

Teus den Ouden (links): 'Je leven opbouwen is lastig hoor, als je depressief bent.' FOTO WERRY CRONE

OPVANG Ze vermijden de reguliere psychiatrie: te veel diagnose, te weinig aandacht. Een Wegloophuis beantwoordt veel beter aan hun behoeften. Maar op één na, in Utrecht, zijn die wegbezuinigd.

'Hier vond ik eindelijk rust, hier is het veilig'

Maaike Homan
UTRECHT

Hij was zestien toen hij voor het eerst werd opgenomen. Tot drie jaar geleden heeft Paul Gokkel (nu 58) 'in ik denk wel elke psychiatrische instelling in Nederland' gezeten. Opnames waren soms gedwongen, meestal vrijwillig. Diagnoses varieerden volgens Gokkel van autisme tot manisch depressief en depressief.

Nu zit hij in de woonkamer van Stichting Wegloophuis in het centrum van Utrecht stad. Drie jaar geleden kwam Gokkel hier terecht. "Hier vond ik eindelijk rust. Hier is het veilig en word ik niet als patiënt gezien. Ik werd destijds geholpen met een woning vinden, met werk, met vrijetijdsbesteding." En het belangrijkste: "Ik kreeg aandacht en mijn chronische slaapproblemen werden niet gelijk bestreden met medicijnen."

In de jaren tachtig telde Nederland negen zogeheten Wegloophuizen, bedoeld voor mensen die letterlijk waren weggelopen uit de psychiatrie. Katrien Schumans, coördinator in Utrecht: "Mensen die zich daar niet thuis voelen en vinden dat ze

niet gezien en gehoord worden, kunnen bij ons terecht." Het Wegloophuis in Utrecht is het laatste van Nederland, de rest is wegbezuinigd.

In de huiskamer, waar het blauw staat van de sigarettenrook, kijken twee bewoners een voetbalwedstrijd op tv. Hier moet niemand iets. Een kerstboom vrolijk de boel op. Schumans vertelt dat het werk van de drie betaalde coördinatoren en de tien vrijwilligers vooral bestaat uit luisteren. Dankzij die vrijwilligers zijn er voor elke bewoners twee begeleiders. Die zijn niet 24 uur per dag aanwezig. "Bewoners moeten dus wel zelfstandig zijn."

Anders dan vroeger wordt er nu ook samengewerkt met de eventuele hulpverleners van de bewoners uit de reguliere psychiatrie. Schumans: "Wij stellen hier verder zelf geen diagnoses, niemand van ons is therapeut en wij werken niet met dossiers. Wel begeleiden wij bij tal van praktische zaken."

Gokkel, een vriendelijke en intelligente man die onafgebroken praat over de misstanden in de Nederlandse psychiatrie, woont niet meer in het Wegloophuis maar komt wekelijks langs. Soms blijft hij logeren. Dan neemt hij een 'time-out' van

HET ACCENT LIGT OP EEN-OP-EEN-AANDACHT

Wegloophuizen ontstonden in de jaren tachtig en zijn bedoeld als toevluchtsoord voor mensen die het oneens zijn met hun behandeling in de reguliere psychiatrie. Zo vinden de bewoners in Utrecht dat in de GGZ te veel focus ligt op een diagnose en dat medicatie wordt gezien als oplossing van problemen, terwijl zij juist behoefte hebben aan een-op-een-aandacht. De focus van de Wegloophuizen ligt op zo volwaardig mogelijk in de maatschappij meedoen en er wordt uitgegaan van de eigen mogelijkheden van de bewoners. Het Wegloophuis kreeg de afgelopen jaren tussen de 170.000 en 220.000 euro subsidie van de gemeente Utrecht. Het Wegloophuis moet vaak 'nee' verkopen omdat er geen plek is: het afgelopen jaar gebeurde dat 137 keer.

het leven dat hem soms te veel wordt. "Juist omdat het hier zo ongedwongen is en de sfeer zo goed, kom ik onmiddellijk tot rust."

De bewoners zeggen ook allemaal volmondig en zonder aarzelen 'ja' op de vraag of ze baat hebben bij het Wegloophuis. Zoals Teus den Ouden (58) die ook een geschiedenis aan opnames in de psychiatrie achter de rug heeft. "Ik slik sinds 1980 lithium", vertelt hij. Een middel voor mensen met een bipolaire stoornis. "Maar wat heb ik aan mensen die een ziektebeeld vaststellen en daar naar handelen? Ze dachten altijd dat ik schizofreen was, maar dat ben ik niet. Ik ben manisch depressief, al sinds ik erachter kwam dat mijn oma mijn moeder bleek te zijn. Ik had en heb vooral behoefte aan een luisterend oor."

Ook Den Ouden voelde zich in al die jaren van therapie nergens op zijn plek. Behalve dan de drie keer dat hij in Wegloophuis verbleef. Af en toen komt hij terug voor wat 'de inloop' heet. En soms komt een coördinator of vrijwilliger bij hem thuis eten en spelletjes doen. Dat doet hem heel goed. "Je leven opbouwen is lastig hoor, als je depressief bent."

SERIOUS REQUEST

Nagellak-actie zieke Tijn is groot succes

Een actie begonnen door een zesjarig ongeneeslijk ziek jongetje in het Glazen Huis in Breda heeft woensdag al ruim 220.000 euro opgebracht. En de teller loopt nog steeds. Tijn heeft nog een jaar te leven en had met zijn ouders besloten zich in te zetten voor de jaarlijkse inzamelingsactie Serious Request van NPO 3FM. Tijn lijdt aan hersenstamkanker (DIPG), een ongeneeslijke ziekte die jaarlijks bij vijftien tot twintig kinderen wordt vastgesteld. Wie geld doneerde kon zijn of haar nagels laten lakken door Tijn onder het motto Lak Aan. Dat deed hij gisteren via een gat in het glas van het Glazen Huis. De animo hiervoor was enorm. ANP

PRODUCTIEFOUT

Bayer roept partij spiraaltjes terug

Farmaceutisch bedrijf Bayer roept uit voorzorg een partij Mirena-spiraaltjes terug. Dat hebben de Inspectie voor de Gezondheidszorg en het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen bekendgemaakt. Het gaat om een partij die na 27 oktober 2016 is uitgegeven. Tijdens de productie van 76.000 spiraaltjes is bij een aantal een fout gemaakt met de inbrenghuls. Als deze verkeerd in de verpakking zit, kan het spiraaltje te hoog of te laag worden geplaatst. Hierdoor beschermt het niet goed tegen zwangerschap. Het gaat om maximaal tweehonderd spiralen, maar voor de zekerheid haalt het farmaceutisch bedrijf de hele partij terug.

TROUW

REINHEID

Desinfecterende zeep doodt te veel

Desinfecterende middelen moeten niet te pas en te onpas worden gebruikt. Dat pleidooi hield de Gezondheidsraad gisteren. De middelen doden bacteriën die juist nuttig zijn voor de mens en overmatig gebruik van bepaalde middelen kan er ook toe leiden dat ziekteverwekkers resistent worden. Ook antibiotica kunnen onwerkzaam worden. De middelen zijn wel onmisbaar om bijvoorbeeld medische apparatuur te ontsmetten of besmetting en bederf van voedsel te voorkomen en moeten daarvoor vooral worden gebruikt. In andere gevallen is de noodzaak helemaal niet bewezen, zo stelt de raad. ANP

Correctie

Nieuwe plant- en diersoorten

In het artikel over de 163 nieuwe soorten dieren en planten die in 2015 zijn ontdekt in de Mekong-regio (op pagina 3 van Trouw van maandag 19 december 2016) stond dat sinds 1997 gemiddeld twee soorten per dag zijn ontdekt. Dat is niet juist: het is per week.